

Câteva precizări privind producerea energiei electrice din resurse regenerabile de energie: energia eoliană

Stelian Alexandru Gal
Director General

Promovarea producerii energiei electrice din resurse regenerabile este unul din obiectivele prioritare ale Strategiei energetice a României, care prevede ca România să ajungă la o pondere a energiei electrice din surse regenerabile, în consumul intern brut de: 33% în anul 2010, 35% în 2015 și 38% în anul 2020.

În prezent energia eoliană este singura sursă regenerabilă pentru care în România există proiecte importante. Conform noilor politici energetice europene, ritmul de dezvoltare a proiectelor de investiții pe energie eoliană se va accelera, iar investițiile în centrale eoliene vor căpăta o pondere din ce în ce mai mare pentru că există deja un număr foarte mare de cereri din partea investitorilor privați pentru instalarea de noi capacități de generare eoliene.

Puterea eoliană instalată în România este în prezent de 7 MW. Până acum Transelectrica a primit cereri de racordare la rețea pentru circa 4000 MW din partea unui mare număr de investitori în centrale eoliene. În situația actuală, Sistemul Energetic Național (SEN) nu poate integra o capacitate atât de mare de energie eoliană. Pentru funcționarea în siguranță a SEN, instalarea unei anumite capacități eoliene cu specificul

unei producții variabile de energie electrică presupune existența unor grupuri de rezervă de puteri similare care să aibă flexibilitate în pornirea și oprirea acestora. În aceste condiții, având în vedere caracteristicile grupurilor de producere

existente, se estimează că într-o primă etapă vor putea fi integrați în SEN între 600-1500 MW. Până în prezent au fost emise avize de racordare pentru o putere instalată de circa 900 MW, valoare care se apropie foarte mult de limita maximă de 1000-1500 MW.

Deoarece integrarea centralelor eoliene este un subiect de interes public, Transelectrica a realizat "Studiul de fundamentare a strategiei Transelectrica de integrare în SEN a centralelor eoliene". Studiul urmează să fie înaintat la ANRE și MEF, respectiv să fie publicat pe site-ul companiei pentru dezbateri publice. Conform studiului, integrarea centralelor eoliene generează probleme tehnice a căror rezolvare presupune costuri suplimentare.

(continuare în pag. 4)

POVEȘTI DE SUCCES

*Grupaj realizat de Elena Ratcu,
Secretar General*

- **Trofeul JURAN**
- **Contracte de rețehnologizare**
- **Memorandum de înțelegere Transelectrica – TERNA**
- **RESYM 2007**

Transelectrica a obținut "Trofeul Român pentru Calitate J.M. JURAN"

În cadrul celei de a 7-a ediții a competiției Premiul Român pentru Calitate, organizate de Fundația "Premiul Român pentru Calitate – J. M. JURAN", în data de 4 decembrie 2007, Transelectrica a obținut Trofeul J.M. JURAN.

Prima participare a Transelectrica la această competiție a avut loc în anul 2004, când Transelectrica a câștigat "Premiul Român pentru Calitate J.M. Juran".

În baza realizărilor obținute de la ediția 2004 și până în prezent, Transelectrica a candidat din nou în anul 2007, cu scopul obținerii distincției celei mai mari: "Trofeul J.M. Juran". Performanțele manageriale obținute de Transelectrica, prezentate și în manualul de candidatură, au convins juriul că Transelectrica merită să obțină acest prestigios premiu.

Inspirat după modelul "Premiul European pentru Calitate", acordat de European Foundation for Quality Management (EFQM), "Premiul Român pentru Calitate – J.M. Juran" este acordat acelor companii

care ating performanțe excelente în domeniul managementului.

Decernarea premiilor de către Fundația J.M.Juran se realizează anual, pe baza autoevaluării companiilor în cadrul unui manual de candidatură și a evaluării efectuate de către un juriu de asesori. ▣

Două noi contracte de rețehnologizare semnate de către CN Transelectrica SA

În data de 20 decembrie 2007, Transelectrica a semnat două contracte :

I. Contractul de rețehnologizare a stației electrice de 400/110/20 kV Gura Ialomiței semnat între Transelectrica și consorțiul format din firmele Siemens - Austria și Energomontaj România.

Stația electrică 400/110/20 kV Gura Ialomiței reprezintă un nod energetic important al rețelei electrice de transport din sudul țării, care asigură evacuarea de putere a producătorului de energie electrică CNE Cernavodă către partea de sud-vest a țării.

Contractul este de tip „la cheie” și cuprinde toate activitățile necesare de inginerie, livrări, construcții-montaj, punere în funcțiune și furnizare piese de schimb. Durata de realizare a lucrărilor este de 20 de luni, iar valoarea contractului este de 28.600.000 Euro.

(continuare în pag. 6)

Concluzii RESYM 2007

A treia ediție a Conferinței Internaționale "Sistemul Electroenergetic și Piețele Regionale de Electricitate către Piața Internă de Electricitate din Europa – RESYM 2007", organizată de către TRANSELECTRICA, sub patronajul Ministerului Economiei și Finanțelor s-a desfășurat la București, în zilele de 25 și 26 octombrie 2007.

Prestigiul reuniunii a fost asigurat de prezentările reprezentanților notabili din partea Guvernului României, Ministerului Economiei și Finanțelor, Comisiei Europene în România, ANRE, BERD, Băncii Mondiale, Eurelectric, UCTE, ETSO, RTE-Franța, ENEL SPA, CEZ România, Verbund-România, Ukrenargo - Ucraina, UES-Rusia, Transelectrica, Electrica, Nuclearelectrica, Hidroelectrică, UPB, ISPE, IRE, AFEER și de participarea a peste 200 de factori de decizie și specialiști de marcă în domeniu, din țară și din străinătate.

În alocuțiunea sa, domnul Varujan Vosganian, Ministrul Român al Economiei și Finanțelor, a subliniat că una dintre principalele realizări ale anului 2007 o constituie elaborarea și adoptarea Strategiei Energetice a României pe termen lung 2007 – 2020. Documentul, elaborat sub coordonarea Ministerului Economiei și Finanțelor, a permis o largă consultare a specialiștilor din domeniul energetic, a patronatelor, organismelor profesionale și a membrilor societății civile. Strategia, elaborată în consens cu noua politică energetică a UE, stabilește jaloarele principale organizatorice, comerciale și investiționale pentru o industrie energetică românească puternică, responsabilă și competitivă.

Pe baza progreselor înregistrate până în prezent, România își propune să participe activ la implementarea politicii energetice a

Uniunii Europene, cu accent direct pe dezvoltarea piețelor regionale de energie SEE și CEE.

Dezbaterile extrem de interesante, analizele realiste și profesionale, întrebările și răspunsurile adresate în cadrul RESYM 2007 au fost sintetizate de către președinții celor 4 sesiuni științifice în cadrul panelului final "Concluzii".

Sinteza acestora o prezentăm în cele ce urmează.

Varujan Vosganian, Ministrul Economiei și Finanțelor

Domnul Stelian Alexandru Gal, președintele Sesiunii Plenare: "Liberalizarea pieței de electricitate din România și integrarea în piețele regionale din Europa"

"Conferința Internațională RESYM 2007 s-a desfășurat în condițiile în care România, în calitate de membru al UE, este angajată în procesul de implementare a politicii energetice europene adoptate de către Comisia Europeană în februarie 2007."

Noutatea documentului de politică energetică a Uniunii Europene constă din evidențierea a trei mari obiective:

- Dezvoltarea durabilă a sectorului energiei electrice în Uniunea Europeană.
- Crearea condițiilor pentru creșterea concurenței și a competitivității companiilor

de electricitate.

- Asigurarea securității în alimentarea cu energie electrică.

Pentru implementarea acestei politici, Comisia Uniunii Europene a lansat pentru dezbateri cel de-al treilea pachet legislativ privind piața internă de electricitate, adoptat în luna septembrie 2007. Principalele aspecte de noutate cuprinse în aceste propuneri se referă la:

1. Separarea activităților de bază ale sectorului energiei electrice, cu analizarea posibilităților de separare juridică sau a independenței manageriale.

2. Constituirea Agenției de Reglementare Europeană (ACE), la nivelul UE, pentru asigurarea coordonării reglementărilor pieței de electricitate din statele membre UE.

3. Constituirea Rețelei Europene a Operatorilor de Transport și de Sistem (ENTSO) care să asigure coordonarea activității Operatorilor de Transport și de Sistem din țările membre UE și dezvoltarea comerțului cu electricitate în condițiile de liberalizare a pieței de energie electrică.

După cum a subliniat în lucrarea sa dl. Gerard Maas, președintele Steering Committee UCTE, "ENTSO este o nouă organizație a Operatorilor de Transport și de Sistem la nivel european care se va crea pe modelul american (NERC/ERO, FERC) în sensul că:

– activitățile ENTSO se extind în întregul sector și la toți participanții la piața de energie electrică;

– ENTSO este proprietarul standardelor de siguranță și al procesului de dezvoltare a regulilor pieței, inclusiv consultanță de piață.

Stelian Alexandru Gal, CEO
Transelectrica

Pentru ca acest lucru să devină viabil, trebuie să se realizeze un model funcțional, cu descrierea tuturor procedurilor de lucru și definirea diferitelor roluri și responsabilități. Guvernanța ENTSO va avea nevoie de mecanisme de decizie, în funcție de fiecare proces în parte și de impactul acestora la nivel global, sincron și/sau regional. UCTE salută cel de-al treilea nou anunțat pachet legislativ privind piața de energie electrică și își exprimă disponibilitatea de a participa cu expertiza sa la realizarea standardelor și la dezvoltarea unor competențe mai largi pentru noul organism ce se va crea.

De asemenea, UCTE deja a inițiat o cooperare cu BALTSO, ETSO, ITSO, NORDEL și UKTSO pentru elaborarea unei propuneri comune privind structura ENTSO și modelul guvernamental. Rămâne de clarificat când, unde și în ce condiții să se demareze proiectul.

În prezent, Operatorii de Transport și de Sistem se confruntă cu mari provocări:

- responsabilitatea de a dezvolta infrastructura rețelilor electrice interconectate, în scopul asigurării securității energetice pe termen lung și al facilitării comerțului transfrontalier cu energie electrică pentru comunitatea energetică (a se vedea necesitățile creării CAO – Coordinated Auction Office)
- asigurarea condițiilor de integrare în sistemele energetice europene a surselor regenerabile de producere a energiei electrice;
- asigurarea operării și funcționării stabile și sigure a sistemelor electroenergetice în condițiile dezvoltării producerii locale distribuite de energie electrică;
- adaptarea reglementărilor tehnice cu caracter economic, comercial și de piață la cerințele preconizate în pachetul al treilea legislativ;
- crearea infrastructurii de interconectare și perfecționare a mecanismelor de dezvoltare a comerțului transfrontalier la nivel european și regional pentru Comunitatea Energetică;
- provocarea, derivată din intențiile Comisiei Europene, de a înființa Organismul de reglementare la nivel european ACE (Agency for Coordination of Energy), o instituție europeană pentru reglementarea și normarea cerințelor minime de fiabilitate;

Principalele cerințe care trebuie satisfăcute pentru atingerea obiectivelor Operatorilor de Transport și de Sistem și care s-au evidențiat în cadrul Conferinței Internaționale RESYM 2007 sunt:

- calitatea sistemelor de reglementare a

Gerard A. Maas, UCTE Steering Committee Chairman

piețelor de electricitate la nivel național, regional și european

- asigurarea necesarului de investiții, în special în ceea ce privește dezvoltarea rețelelor electrice de interconexiune;

- atragerea capitalului privat prin creșterea performanțelor economice și manageriale.

În cadrul Strategiei energetice a României pe termen lung perioada 2007-2020 s-a realizat o evaluare a nivelului actual al resurselor primare de energie și evoluția acestora pe orizontul de prognoză, reflectându-se astfel și prognoza de evoluție a dependenței de importuri.

În sectorul energiei electrice din România, va continua procesul de privatizare și atragere de noi investitori. De asemenea, se vor lua în considerație și obiectivele strategiei cuprinse în documentul de politică energetică a UE (dezvoltarea durabilă și asigurarea securității în alimentarea cu energie pe termen lung, ca și dezvoltarea concurenței și a competitivității societăților din sector). Se vor dezvolta programe dedicate de creștere a eficienței energetice și de promovare a valorificării resurselor energetice regenerabile și se va continua dezvoltarea programului nuclear prin realizarea unităților 3 și 4 de la Cernavodă și demararea studiilor de fezabilitate pentru o nouă centrală nucleară.

La nivel european, se înregistrează în prezent un mare număr de fuziuni care conduc la apariția unor companii puternice, "campioni" în domeniile lor de activitate. Pentru asigurarea competitivității sistemului electroenergetic din România, Guvernul României are în vedere continuarea procesului de restructurare și reformă în sectorul energetic și a propus înființarea unei "companii campion" la nivel național în care statul să păstreze controlul și care, inițial, să fie proprietate integrală de stat, urmând ca apoi să fie supusă unui progresiv proces de privatizare parțială, inclusiv prin listarea la bursă.

Teodor Chirica, Director General Nuclearelectrica, Stelian Gal, Director General Transelectrica

Alexandru Săndulescu, Director General M.E.F.

Subliniem de asemenea sprijinul acordat de către Banca Mondială și BERD în modernizarea și rețehnologizarea infrastructurii de transport al energiei electrice, în realizarea procesului de înființare a Energy Community și în procesul de dezvoltare a pieței regionale din sud-estul Europei.

Mulțumim și pe această cale celor două instituții financiare pentru susținerea în continuare a dezvoltării

*Kari Nyman,
Banca Mondială*

piețelor de electricitate în România și la nivel de regiune.

Mihai Păun, Eurelectric

Domnul Ion Lungu – Director Dezvoltare CEZ România, președintele Secțiunii: “Aspecte actuale și soluții posibile pentru dezvoltarea pieței de electricitate în România”

“Concluzionând secțiunea pe care am condus-o, aș dori să subliniez câteva din aspectele mai importante:

Un prim aspect se referă la integrarea pieței de energie din România într-o piață regională și apoi integrarea acestor piețe regionale într-o piață europeană. Sigur că s-a plecat cu niște țeluri foarte ambițioase de a avea o singură piață la nivel european. Ulterior s-a demonstrat că acest lucru este practic foarte greu de realizat.

Acum există o efervescență a creării unor piețe regionale și încercarea de a le face să funcționeze cât mai bine, fără nici un fel de investiții, abia după aceea avându-se în vedere o piață la nivel european. O problemă destul de importantă a acestor piețe regionale o constituie și modul de regle-

*Ion Lungu
Director General CEZ, România*

mentare. Ambția de a avea un reglementator la nivel european, cu anumite puteri de decizie, este unul dintre cele mai importante lucruri care trebuie soluționate. De aceea, cred că, probabil, este necesară o implicare destul de importantă și la nivel politic.

O altă problemă care merită o atenție deosebită

este cea legată de siguranța sistemului. Este aceasta o sarcină din punctul de vedere al reglementării numai a reglementatorului, discutăm cazul concret al României sau este necesar să existe un alt mod de reglementare, o altă entitate, să treacă la Operatorul de transport și de sistem? Consider că merită o atenție deosebită pentru că din fericire pentru noi, și sper ca acest lucru să fie cât mai de lungă durată, nu am avut avarii majore în sistem. Însă este o problemă extraordinar de importantă și trebuie să i se acorde atenție maximă. Personal, cred că nu ar trebui să fie la ANRE, pentru că ANRE nu poate

să asigure reglementarea tuturor problemelor legate de funcționarea sistemului, ci ar trebui să se limiteze la problemele legate de piața energiei.”

*Sorin Pispiriș,
Director Comercial Transelectrica*

Câteva precizări privind producerea energiei electrice din resurse regenerabile de energie – energia eoliană

Costurile care afectează în mod direct Transelectrica se referă la consolidarea și dezvoltarea rețelei electrice de transport, creșterea volumului de rezerve de putere și dezvoltarea de activități noi în cadrul Companiei Transelectrica. Pentru acoperirea costurilor suplimentare generate de integrarea centralelor eoliene Compania consideră că sunt necesare fonduri de stat, având în vedere caracterul de serviciu public. Din motive de transparență, este absolut necesară separarea și acoperirea costurilor generate de centralele eoliene prin fonduri special dedicate.

De asemenea, Transelectrica susține modificarea legislației secundare, prin includerea în Codul Tehnic al Rețelei Electrice de Transport a cerințelor tehnice minime pentru centralele eoliene și prin refacerea integrală a capitolului 13 “Regulile producției prioritare” din cadrul Codului Comercial (schimbarea modului de abordare a regulilor de achiziționare a energiei electrice produse din surse regenerabile, a modalității de elaborare a prognozelor, a modului de calcul al dezechilibrelor produse în SEN și a modalității de acoperire a costurilor cu dezechilibrele).

Centralele eoliene necesită asigurarea unei cantități suplimentare de rezervă de sistem care să acopere variabilitatea producției acestora.

Pentru ca proiectele anunțate în domeniul energiilor regenerabile să poată fi puse în practică nu este suficientă promovarea unui mecanism stimulator de susținere a acestor investiții. Numai cu asigurarea surselor financiare necesare dezvoltării rețelei de transport și cu creșterea rezervelor de sistem corespunzătoare, de care depinde securitatea întregului sistem electroenergetic național, proiectele eoliene pot deveni realitate.

(continuare din pag. 1)

Domnul Răzvan Purdilă – directorul Diviziei Dezvoltare Afaceri Transelectrica, președintele Secțiunii : "Potențialul investițiilor private și publice, pe lanțul producție-transport-distribuție"

"Din prezentările și discuțiile sesiunii pe care am condus-o, rezultă foarte clar că este nevoie de investiții majore în sectorul energetic din România.

Lucrările prezentate au reliefat punctul de vedere al numai 5 dintre Companiile de producție și distribuție. Este foarte interesant să vedem că din zona de distribuție există interes pentru completarea portofoliului de afaceri cu zona de producție.

Trebuie să fim însă foarte conștienți că există un inventar de priorități al investițiilor pe care trebuie să le realizăm în viitorul apropiat. Volumele necesare sunt mari și este clar că în zona de producție vom asista la investiții atât în zona publică, cât și în zona privată.

Va exista, de asemenea, o competiție accentuată între proiecte, între sectorul public și cel privat în ceea ce privește viteza de implementare. Din motive de logică financiară, procesul de privatizare a început cu sectorul de distribuție a energiei electrice. În sectorul de producere procesul a fost amânat, iar investițiile în această zonă sunt întârziate. De aceea, sectorul privat a început să-și manifeste nerăbdarea și să ia decizii – să spunem personale – privind promovarea unor proiecte de tip "green field", fără a aștepta corelarea cu unele investiții publice.

Nu există garanții din punct de vedere al investițiilor private. În zona investițiilor publice, statul își ia o parte din răspundere. Este vorba despre zona de producție hidro și nucleară, dar și de zona de producție pe lignit, care are importanța ei strategică pentru România. Este firesc să existe corelare între resursele pe care le ai sub control și investițiile publice.

Referitor la investițiile în infrastructura rețelei electrice de transport, structura de proprietate are mai puțină importanță, deoarece rețelele electrice de transport sunt un monopol natural reglementat. Aici trebuie să intervină ANRE, care trebuie să îmbunătățească metodologia actuală de tarificare pentru a o face mai stabilă și predictibilă în consecințe și care să permită continuarea efortului necesar investițional, inclusiv prin majorarea corespunzătoare a WACC.

În analiza investițiilor și prioritizarea acestora, încă nu avem o valoare de referință pentru daunele de nelivrare a energiei electrice. La studiile de fezabilitate ar trebui să se lucreze cu aceeași valoare a indicelui de actualizare.

Bedros Petru Naianu Director Strategie, Hidroelectrica

Există diferențe foarte mari privind costul mediu ponderat al capitalului. Aceste diferențe vizează distribuția privată, distribuția de stat, gaz și electricitate, transportul de energie electrică. Probabil că mai multă transparență ar fi foarte utilă pentru că trebuie să avem predictibilitate. Din punct de vedere al

Răzvan Purdilă – Director Strategie și Piața de capital Transelectrica

investițiilor private, acestea nu au potențial în zona de rețea de transport. Este adevărat însă că alături de investițiile clasice care se fac pe tarif, o pondere tot mai mare în adaptarea rețelei o vor constitui lucrările de racordare la sistem a noilor capacități private de producție. Ar trebui să discutăm cu factorii implicați și să stabilim cât anume se va realiza pe taxa de racordare și dacă sunt probleme de ansamblu care necesită o soluție, inclusiv prin susținere pe tarif.

Problema investițiilor este o problemă fundamentală. De realizarea investițiilor depind până la urmă siguranța în funcționare a sistemului electroenergetic și toate celelalte obiective strategice pe care ni le-am propus.

Lucrările prezentate au abordat însă mai puțin obstacolele interne la nivel de companii cu care ne confruntăm. Este vorba despre îmbunătățirea structurii de organizare a guvernanței corporative și a disciplinei financiare la nivelul fiecărei entități de producție. Pentru că numai entități sănătoase din punct de vedere financiar vor putea atrage finanțarea necesară, vor putea dezvolta proiecte și vor putea supraviețui pe piață.

Adrian Borotea Director Afaceri – CEZ

Dan Gheorghiu Director General ISPE

Domnul Marian Cernat, Director Adjunct Dispecerul Energetic Național – Transelectrica, președintele Secțiunii: “Mergând spre Est? Reglementările Sistemului Electroenergetic UCTE și Reglementările Pieței de Electricitate în Moldova, Ucraina și Rusia”

“Din prezentările și discuțiile secțiunii pe care am condus-o a rezultat interesul Operatorilor de Transport și de Sistem din estul Europei de a funcționa interconectat cu sistemul vest-european UCTE sau de a se integra în structurile UCTE. Conceptul de funcționare sincronă se referă la funcționarea de tip “cuplaj”, cu stabilirea și respectarea unor reguli de funcționare pe granița de cuplare. Este cazul studiului IPS/UPS, care se va finaliza anul viitor.

Conceptul de integrare în UCTE presupune funcționarea sincronă cu respectarea tuturor regulilor de funcționare în interiorul sistemului integrat. În prezent, se studiază fezabilitatea funcționării interconectate de tip “cuplaj” a sistemelor IPS/UPS cu UCTE-ul. Acest studiu este într-o fază avansată de realizare, iar concluziile preliminare arată dificultățile unei astfel de funcționări și necesitatea unei analize foarte amănunțite.

La cererea Ucrainei și a Republicii Moldova de integrare în UCTE, a fost startat un proiect de către UCTE, proiect aflat în stadiu de elaborare a termenilor de referință.

De asemenea, este în stadiu avansat de realizare un alt proiect UCTE privind integrarea Turciei în UCTE.

Sistemul energetic este un organism viu, care se dezvoltă și se modifică în permanență.

Transelectrica trebuie să asigure logistica și infrastructura pentru dezvoltarea sistemului și a pieței, în strânsă corelare cu dezvoltarea economică a țării.

Pentru acest lucru, așa cum a rezultat din expunerile prezentate în cadrul RESYM 2007, este nevoie să avem informațiile necesare, să ne luăm măsuri din timp pentru a adapta sistemul energetic la cerințele dezvoltării actuale.

Matthias Luther,
Project Manager,
IPS/UPS Study

De aceea consider că este necesar să se perfecțeze cadrul de reglementare, adică legislația primară și secundară, astfel încât să avem la dispoziție toate informațiile necesare dezvoltării sistemului, să ne putem adapta rețeaua de transport la necesitățile sistemului, să se lămurească cine instalează centralele acelea de vârf și de reglaj și în ce condiții, din punct de

vedere financiar, comercial și, nu în ultimul rând, să se găsească o soluție pentru a ne da instrumentele necesare pentru facilitarea instalării de puteri în sistem.

Avem responsabilitatea funcționării sigure a sistemului electroenergetic, iar puterea disponibilă în sistem este o cerință esențială a siguranței funcționării sale.

Marian Cernat, Director Adjunct
Dispecerul Energetic Național,
Transelectrica – România

Două noi contracte de rețehnologizare semnate de către CN Transelectrica SA

(continuare din pag. 1)

II. Contractul de mentenanță majoră cu componentă de investiții „RK și rețehnologizare celule exterioare Stația electrică 220/110 kV Pestiș”, semnat între Transelectrica și consorțiul Electromontaj Cluj (lider asociere) și ABB SRL.

Stația de 220/110 kV Pestiș, care se află în județul Hunedoara, lângă Deva, are rol de nod de interconexiune și de distribuție în cadrul Sistemului Energetic Național prin liniile electrice de 220 kV Pestiș-Mintia, Pestiș-Hășdat și Pestiș-Oțelărie Electrica Hunedoara. De asemenea, stația are rol de interconexiune și distribuție la nivelul tensiunilor de 110 kV și 6 kV.

Stația de 220/110 kV Pestiș reprezintă una dintre căile importante de evacuare a puterii Centralei Termoelectrice Mintia (Deva) și asigură alimentarea Combinatului siderurgic din Hunedoara și a consumatorilor din zonă, inclusiv a municipiului Deva. Prin intermediul stațiilor Pestiș și Hășdat se vehiculează, de asemenea, puterea unor însemnate surse hidroelectrice din zonă: Râul Mare și Strei.

Durata de execuție a lucrărilor este de 30 de luni calendaristice de la data intrării în vigoare a contractului (ianuarie 2008).

Valoarea totală a contractului este de 27.197.118,72 lei, exclusiv TVA, și se va finanța din surse proprii ale Transelectrica. ■

Memorandum de Înțelegere Transelectrica – Terna (Italia)

Cu ocazia celui de-al 20-lea Congres Mondial al Energiei care s-a desfășurat la Roma, în data de 13 noiembrie 2007 a avut loc prima întâlnire de lucru între companiile naționale de transport al energiei electrice Terna din Italia și Transelectrica din România, privind punerea în aplicare a acordului de cooperare și parteneriat strategic, care fusese semnat între cele două companii în luna octombrie 2007.

În baza stadiului avansat de liberalizare a piețelor de electricitate din Italia și România, a intereselor comune ale celor două companii privind piața Sud-Est Europeană (SEE) de electricitate, precum și a necesității de dezvoltare a unui coridor energetic între Italia prin sud-estul Europei către România și mai departe, între România și estul Europei (Moldova, Ucraina, Rusia), cele două companii au semnat un Memorandum de Înțelegere pentru cooperare și parteneriat strategic în domeniul transportului energiei electrice și a conducerii sistemelor electroenergetice.

Principalele obiective ale acordului vizează dezvoltarea în comun a unor proiecte internaționale de interconexiune, implementarea unor programe comune de asistență tehnică în zona SEE și pe terțe piețe, schimb de know-how și parteneriat strategic privind dezvoltarea instituțională și organizatorică a pieței de electricitate din SEE și integrarea acesteia în piața internă de electricitate a UE.

Întâlnirea de lucru s-a desfășurat sub conducerea celor doi directori generali, domnul Flavio Cattaneo – Terna, și Stelian Alexandru Gal – Transelectrica și a avut ca obiect constituirea comitetului de coordonare și a echipelor de lucru, stabilirea priorităților și a programului de lucru pe anul 2008. ■

Hermina Albert-ISPE, Stelian Gal-Transelectrica

List of papers presented within the

International Conference Regional Electricity System and Market towards the Internal Electricity Market – RESYM 2007

Bucharest, October 25-26, 2007

Plenary session: Romanian Electricity Market Liberalisation and Integration in European Regional Markets

Chairman: Stelian Alexandru Gal – CEO Transelectrica

- Romanian Energy Policy in the Framework of the European Union Internal Electricity Market, by: Darius Mesca, Secretary of State, Ministry of Economy and Finance
- New Legal Proposals of the European Commission on Energy Policy, by: Simona Diaconu, Task Manager Energy, Nuclear Safety and Environment, EU Commission Delegation in Romania
- New Mechanisms and Structures for European TSO's, by: Gerard A. Maas, Chairman of the UCTE Steering Committee
- TSOs' role, Tasks and Challenges Following the New EU Energy Policy, by: Cecilia Hellner, Secretary General of ETSO
- Transelectrica Between the Romanian Power System Security and Electricity Market Challenges, by: Stelian Alexandru GAL, CEO Transelectrica
- Cernavoda NPP Project – Development in Step with the Electricity Market Liberalisation, by: Teodor Chirica, Director General, Nuclearelectrica
- Evolution of Internal Electricity Market: Challenges and Opportunities in Integrating South-East Europe, by: Tomaz Lajovic, Chairman of AHG on South East Europe, EURELECTRIC
- Challenges in Romania's and the Regional Electricity Markets, by: Kari Nyman, Lead Specialist-Infrastructure & Energy Department, Europe and Central Asia Region, The World Bank
- EBRD and the Challenges of the Romanian Energy Sector, by: Mihnea Crăciun, Principal Banker, EBRD

Track 1 : Present issues and Possible Solutions to Develop the Electricity Markets in Romania

Chairman: Ion Lungu, Director General CEZ Romania

- Energy Supply Safety – Regulator's Role, by: Nicolae Opris, Vicepresident of ANRE
- Enhancing the Romanian Power System by Using Cogeneration Plants, by: Aureliu LECA, Chairholder of UNESCO Chair, UPB
- The Liberalization in France and in Europe, the Experience of RTE and Key Challenges, by: Jean Senot, Deputy Head International Affairs, RTE
- OPCOM's Role in the Development of the Regional Market and Implementation of European Commission Policy, by: Victor Ionescu, CEO, OPCOM
- Romanian Power System Safety Operation within the Electricity Market Rule, by: Octavian Lohan, Director, National Dispatching Center, Transelectrica
- Market and Security Rules for Power Supply can Reach Compatibility, by: Jean Constantinescu, President, IRE
- Electricity Metering Operator's Role in the Electricity Market Monitoring Process, by: Sorin Pispiriș, Director Commercial Division, Transelectrica
- Role of the Association of Electricity Traders in the Romanian Electricity Market, by: Ion Lungu, President AFEER (Association of Electricity Suppliers in Romania)

Track 2: Private and Public Investment Potential and Relevant Projects throughout the Electricity Chain (generation,transmission, distribution)

Chairman: Razvan Purdila – Director Strategy and Capital Market Transelectrica

- EURELECTRIC views on Unbundling DSOs in Europe, by: Mihai Paun, EU Project Manager & Senior Energy Policy Adviser, EURELECTRIC
- New Investment Opportunities in Electricity Generation. Joint ventures – a Realistic Option to Attract Foreign Investors, by: Constantin Ioanitescu, Director Development Division Termoelectrica
- Renewable Energy – a Successful, Profitable, Competitive and Sustainable Investment in Romania?, by: Ovidiu Pop, General Manager, VERBUND Romania
- Electrica SA-Strategies and Perspectives, by: Corneliu Stan, Director General Electrica
- Regulator's Prospect Regarding the Network Operators Investments Approval, by: Maria Manicuta, Director General, Access to Network & Authorisations Dept., ANRE
- CEZ Distributie – From Past to Future, by: Adrian Borotea, Corporate Affairs Director CEZ Romania
- ENEL Experience in a Worldwide Energy Market and Perspective on Regional Investments, by: Tommaso Di Fazio, Institutional Relationship Director ENEL SPA
- Public and Private Investment Potential in the Romanian Transmission Grid, by: Razvan Purdila, Director Strategy, International Cooperation & Capital Market Division Transelectrica
- Security of Energy Supply and Sustainable Development in Romania, by: Dan Gheorghiu, Chairman and CEO ISPE
- Role of the Hydropower Generation Company in the Romanian Electricity Market, by: Traian Oprea, Director General Hidroelectrică

Track 3: Going East? UCTE Power System Rules in Moldova, Ukraine and Russia

Chairman: Marian Cernat, Deputy director, Operational unit – National Dispatching Center

- The Feasibility of Synchronous Interconnection Between IPS/UPS and UCTE, by: Matthias Luther, Project Manager UCTE-IPS/UPS Study
- UCTE Power System Rules and EU Electricity Market Rules in Moldova, Ukraine and Russia, by: Vitaliy Timchenko, Director, SE National Power Company, UKRENERGO
- Technical and Organizational Aspects of the IPS/UPS – UCTE Interconnection, by: Sergey Kuzmin, Head of Power Systems Integration Center, Central Dispatching Office for the Unified Energy System, SO CDO for UES of Russia
- Prospects to Integrate the Power Systems of Ukraine and Republic of Moldova into UCTE, by: Marian Cernat, Deputy Director, National Dispatching Center Transelectrica

Marian Cernat, Stelian Alexandru Gal, Răzvan Purdilă

Ion Merfu, Octavian Lohan – Transelectrica

Participanți

Echipa de organizare RESYM 2007

Manager RESYM 2007:
Elena Ratcu

Coordonator RESYM 2007:
Mirela Mathie

Publicație editată de : **Compartimentul Comunicare, Imagine și Relații Internaționale, Transelectrica**

Adresa: Str. Armand Călinescu nr. 2-4, București, România

Telefon: 021/303. 58. 21, fax 021/303. 58. 20, e-mail: elena.ratcu@transelectrica.ro

Elena Ratcu: Redactor-șef

Iustina Nicolau: Editor coordonator

Miron Savu: Membru